

Talousvaliokunnan mietintö n:o 12 hallituksen esityksestä laiksi proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 1987 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 153 laiksi proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuuluttavina osastopäällikkö Markus Onnela ja hallitusneuvos Reijo Kärkkäinen sosiaali- ja terveysministeriöstä, tiedesihteeri Leena Luhtanen opetusministeriöstä, tarkastaja Klaus Holttinen lääkintöhallituksesta, puheenjohtaja Matti Sysmälainen ja proviisori Marja-Liisa Susisalo Suomen Proviisoriyhdistys ry:stä, puheenjohtaja Ulla Aittokoski, lakimies Matti Orkovaara ja tiedotuspäällikkö Kirsti Jormalainen Suomen Farmasialiitosta, puheenjohtaja Anja Kahra Suomen Proviisorien Ammatillinen Järjestö Proviisoriliitto ry:stä, toimitusjohtaja Veikko Sonninen Lääketeollisuusyhdistyksestä, toimitusjohtaja Jarmo Lehtonen Kansainvälisen Lääketeollisuuden Suomen Yhdistys ry:stä, farmaseuttinen johtaja Tuula Koivukoski-Viskari ja proviisori Eeva Teräsalmi Suomen Apteekkariyhdistyksestä ja varapuheenjohtaja Arvo T. Rautio Apteekkitavaratukkukauppiat ry:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lääkelain voimaantuloon liittyen, että laillistettuna proviisorina ja farmaseuttina toimimisen edellytyksenä olisi lääkintöhallituksen myöntämä oikeus tai lupa. Oikeuden myöntämisen edellytyksenä olisi, että oikeudenhakija on suorittanut kotimaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkinnon. Myös ulkomaan korkeakoulussa suoritettut vastaavat tutkinnot ja mahdolliset tarpeelliset lisäopinnot ja palvelu voisivat tuottaa vastaavan oikeuden. Lakiehdotus sisältää myös säännökset proviisorin- tai farmaseutintoimen harjoittamisen oikeuden menettämisestä tai harjoittamisesta sekä kurinpidosta. Laki on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1988 alusta.

Lain pääasiallisena soveltamisalana ovat lääkelain mukaisena apteekkarina, sivuapteekkien, sai-

raala-apteekkien ja lääkekeskusten hoitajana sekä lääketehtaan ja lääketukkukaupan vastuunalaisena johtajana toimivat proviisorit tai farmaseutit. Valiokunnan mielestä tulee jatkuvasti seurata lain soveltamisalaa ja sen mahdollisia vaikutuksia muihin tehtäviin, joissa proviisorit ja farmaseutit toimivat. Tarvittaessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin lainsäädännön muuttamiseksi ilmeneviä tarpeita vastaavaksi.

Proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittajan velvollisuus ylläpitää ja kehittää ammatitaitoaan on tärkeää muun muassa lääkelain 57 §:n mukaisen apteekissa tapahtuvan potilaiden informointitehtävän vuoksi. Myös muissa suhteissa tulee proviisorien ja farmaseuttien koulutautua. Tärkeää on, että koulutusta annetaan myös työpaikkakoulutuksena, koska koulutus on tärkeä tekijä lääketurvallisuuden kaikinpuolisessa varmistamisessa.

Läkelain nojalla on määrätty vastuuhenkilöistä eri toimintayksiköissä. Lääkehuollossa toimivien henkilöiden tehtävien määrittely on tärkeää myös alan koulutuksen saattamiseksi vastaamaan mahdollisimman hyvin työtehtäviä. Tästä syystä tulee lääketurvallisuutta valvoville viranomaisille antaa tarvittaessa mahdollisuus määritellä lääkehuollon eri koulutuksen saaneiden henkilöiden tehtävät ja toimivalta. Valiokunta ehdottaa lääkintöhallitukselle oikeutta antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta.

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 2 ja 4 §:stä poistettavaksi tarpeettomana ”ehkä”-sanan.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen perusteluihin viitaten talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 §

Oikeuden toimia laillistettuna proviisorina tai laillistettuna farmaseuttina myöntää hakemukselta lääkintöhallitus. Edellytyksenä oikeuden myöntämiselle on, että hakija, joka on Suomen kansalainen, on suorittanut kotimaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkintoa vastaavan tutkinnon sekä lääkintöhallituksen (*poist.*) tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot ja palvelun apteekissa, sivuapteekissa, lääketehaassa, lääketukukaupassa tai sairaala-apteekissa.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 §

Lääkintöhallitus voi myöntää proviisorin tut-

kintoa suorittavalle opiskelijalle, joka on suorittanut proviisorin tutkinnon koulutusohjelmasta farmaseutin tutkintoa vastaavat opinnot ja lääkintöhallituksen (*poist.*) tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot sekä palvellut lääkintöhallituksen määräämän ajan apteekissa, lääketehaassa, lääketukukaupassa tai sairaala-apteekissa, luvan toimia väliaikaisesti farmaseuttina.

5—10 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

11 §

Tarkempia säännöksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta sekä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella. *Lääkintöhallitus antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta.*

12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1987

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos, varapuheenjohtaja Laurila ja jäsenet Andersson, Antvuori, Dromberg, Huuhtanen, Ikonen, Jouppila,

Kauppinen, Lapiolahti, Puisto, Puska, J. Roos, Soininvaara, Vastamäki ja Wasz-Höckert sekä varajäsen Gustafsson.

Vastalause

Talousvaliokunta on muuttanut hallituksen esitystä siten, että lain 11 §:ssä annetaan lääkintöhallitukselle sen pyytämä oikeus antaa yksityiskohtaisia määräyksiä. Ilman tätä laissa olevaa mainintaa lääkintöhallitus voisi antaa vain ohjeita ja suosituksia.

Mielestäni ei ole perusteita antaa lääkintöhallitukselle oikeutta yksityiskohtaisiin määräyksiin, koska viranomaisilla on taipumus antaa "varmuuden vuoksi" vähän liian tiukkoja määräyksiä. Jos ne ovat vain ohjeita ja suosituksia, niistä voidaan tilanteen ja käytännön järjen niin vaa-

tiessa poiketa. Näistä määräyksistä on ajan myötä muodostunut kahlitseva ja epätarkoituksenmukainen pykäläviidakko, jonka kasvua ei lainsäädännöllä tule suosia.

Käytännössä määräykset koskisivat apteekkeja. Lääkintöhallituksella on joka tapauksessa oikeus

valvoa apteekkien toimintaa ja näin tarkastaa, onko ohjeiden tarkoitus toteutunut.

Edellä olevaan viitaten ehdotan,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—10 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

12 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

11 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1987

Osmo Soininvaara

